

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 19P/51/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822204046
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Macková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3822204046.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza, sudkyňou JUDr. Ivanou Mackovou, vo veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov: matka C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XX/X, E. a otec: F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, H., I. J., adresa na doručovanie: G. XXXX, H., I. J., o zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti a určenie výživného, takto

rozhodol:

I. Maloletého A. B. zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Otec F. F., je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným vo výške 80 eur mesačne počnúc dňom 28.3.2020, vždy do 20. dňa mesiaca vopred, k rukám matky maloletého dieťaťa.

III. Zameškané výživné za obdobie od 28.3.2020 do 30.6.2023 v celkovej výške 3.130,32 eur je otec povinný uhrádzať spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 50,-eur vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky dieťaťa, až do úplného splatenia zameškaného výživného pod hrozbou straty výhody splátok pri omeškaní sa s jednou splátkou.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1/ Matka dieťaťa sa podaným návrhom domáhala zverenia dieťaťa do jej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti otcovi, a to v sume 100 eur mesačne od narodenia dieťaťa. V návrhu uviedla, že s otcom maloletého žila v spoločnej domácnosti v I. J.. Keďže ju podvádzal, odišla tehotná späť na G., kde porodila mal. A.. Otec odmietol uznať otcovstvo, lebo má už novú ženu a 2 deti. Preto podala na súd návrh na určenie otcovstva a rozhodnutím súdu bolo určené, že je otcom mal. A.. Až preto podala návrh na zverenie a určenie výživného až teraz (31.10.2022). Jej príjem je 310 eur mesačne. Mesačné výdavky 52 eur nájomné, 23 eur elektrina, 30 eur plienky, 10 eur vlhčené obrúsky, 15 eur hygienické potreby, 50 eur ošatenie, 110 eur drevo v zimnom a 70 eur v letnom období. Pri všetkej skromnosti jej zostáva na stravu a ostatné malá suma, a tak jej každý mesiac pomáha jej otec.

2/ Otec sa k návrhu písomne nevyjadril. Počas výsluchu dožiadaným súdom dňa 21.4.2023 súhlasil s návrhom v časti zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti matky. S požadovaným výživným nesúhlasil a navrhol platiť výživné 20 eur mesačne odo dňa rozhodnutia súdu, nie však spätne. Uviedol, že jeho finančná situácia mu neumožňuje platiť žiadané výživné. Považuje za nezmyselné, že matka začala tieto veci riešiť až pred rokom či dvoma, a nie skôr. Matka mu tehotenstvo oznámila, ale potom mu povedala, že nie je otcom dieťaťa a tým jeho pokusy o spolužitie s matkou a dieťaťom skončili. Potom sa mu už neozvala. Medzitým si založil svoju rodinu. Mal. A. nepozná, videl ho len na fotke, nemá

k nemu žiadny vzťah. Ak by to bolo možné, vzdal by sa aj rodičovských práv k nemu. Žije u rodičov. Jeho družka s deťmi bývajú v azylovom dome, pretože nemôžu zohnať bývanie a nemajú naň financie. Finančne mu vypomáhajú rodičia. Je nezamestnaný. Z evidencie na úrade práce bol sankčne vyradený, pretože sa nedostavil v riadnom termíne. Aktuálne nemá žiadne príjmy, dávky v hmotnej núdzi, ani dávky štátnej sociálnej podpory nepoberá. Pracoval ako operátor výroby, robotník, vodič, manipulant. Na úrade práce bol vedený od 26.1.2022 do 28.2.2022, potom bol nezamestnaný, žiadne brigády nerobil. Ďalšiu evidenciu na úrade práce mal od 9.1.2023 do apríla 2023. Ukončil základné vzdelanie v Anglicku, následné štúdium nedokončil. Nemá žiadne príjmy, je nemajetný. V spoločnej domácnosti žije s rodičmi a sestrou v panelovom byte o veľkosti 2+1. Inak tvorí rodinu s družkou K. D. a ich deťmi. Má vyživovaciu povinnosť k mal. B., nar. v 2018, mal. L., nar. v 2020 a k mal. M., nar. v 2021. Družka je na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok 3.900 Kč. Požiadala o dávky štátnej sociálnej podpory. Rodičom na výdavky neprispieva. Keď niečo dostane od rodičov, snaží sa prispieť družke a kúpiť niečo deťom. Nemá žiadne pracovné obmedzenie, ktoré mu bránilo vo výkone práce. Jeho zdravotný stav je dobrý. Na výživu mal. A. zatiaľ ničím neprispel.

3/ Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámením s výsluchom otca a ostatným obsahom spisu Okresného súdu v Děčine sp. zn. 7Cd/2/2023, listinnými dôkazmi, a najmä: podstatný obsah spisu OS PD sp. zn. 8Pc/3/2023 – najmä rozsudok č.l. 86, potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku č.l. 5, 8, potvrdenie o poberaní prídavku na dieťa č.l. 6, 7, potvrdenia o výdavkoch matky č.l. 32, správa ÚP č.l. 33, rodný list č.l. 3, 35, pričom zistil tento skutkový stav:

4/ Mal. A. sa narodil dňa XX.X.XXXX, pričom po narodení nebol otec v rodnom liste uvedený. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 8Pc/3/2021-86 z 8.9.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť 11.10.2022, bolo určené, že otcom mal. A. je F. F., nar. XX.XX.XXXX.

5/ Rodičia spolu od narodenia dieťaťa nežili, matka sa počas tehotenstva odsťahovala z Českej republiky späť na Slovensko.

6/ Matka vo výpovedi uviedla, že býva u svojho otca spolu s dieťaťom a s jej plnoletým bratom. Zdravotný stav dieťaťa je dobrý, ale navštevujú psychologičku, lebo má hyperkinetickú poruchu. Otec dieťaťa, ani jeho starí rodičia z otcovej strany, neprejavujú žiaden záujem o dieťa. Otec dieťa videl, iba keď sa narodilo. S maloletým jej pomáha jeho krstná mama. Matkin otec je na dôchodku (poberá asi 230 eur). Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Na pojednávaní vo veci 22.6.2023 matka po oboznámení sa s výpoveďou otca uviedla, že otec klame, písala mu, aby sa zaujímal o dieťa a on sľúbil, že sa bude. Nestalo sa tak, preto podala návrh. Po narodení syna jej písal, poslala mu z nemocnice fotku dieťaťa. Otec sľúbil, že mu niečo pošle, ale neposlal. Kontaktovala aj otcovho brata s tým, aby sa jej otec dieťaťa ozval, pretože si ju zablokoval a nemala sa s ním ako spojiť. Otcovi rodičia sa o dieťa nezaujímajú. Otec klame, keď tvrdí, že mu povedala, že dieťa nie je jeho. Do zamestnania sa jej nepodarilo nastúpiť, lebo im neschválili projekt - že vraj o pol roka. Poberanie rodičovského príspevku bolo ukončené v marci 2023. Požiadala o predĺženie, žiadosť bola zamietnutá, podala odvolanie. Momentálne poberá len prídavok na dieťa vo výške 60 eur. Poslala životopisy na rôzne miesta a čaká, či sa niekto ozve. Je evidovaná na úrade práce asi od 03/2023 - po skončení poberania rodičovského príspevku. Žiadne sociálne dávky nepoberá. Pomáhajú jej otec s bratom. Nájsť prácu je dosť ťažké, pretože všetci chcú, aby pracovala na 3 zmeny. Mal. A. nechodí do škôlky, podľa psychologičky ešte rok by mal byť doma. Je to jej odporúčanie, keďže dieťa je hyperaktívne, robilo by zle deťom, nevie obsedieť. Pravidelné mesačné výdavky na maloletého sú strava 100 eur, oblečenie 100 eur, hygiena 40 eur. Momentálne neplatí bývanie ani elektriku, platia to za ňu otec a brat, lebo ona nemá z čoho. Syn už plienky nepotrebuje. Nájomné sa platí vo výške 52 eur, elektrika je 50 eur. So synom jej vypomáha krstná mama, ktorá je na dôchodku. Žiadne zdravotné obmedzenia pri výkone povolania nemá.

7/ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza vo svojej správe z 24.11.2022 uviedol, že terénou sociálnou prácou v domácnosti matky bolo zistené, že matka žije s dieťaťom v 1-izbovom mestskom byte, spolu s jej otcom a plnoletým bratom. Matka obýva s dieťaťom podkrovnú izbu, dieťa má samostatné lôžko. Maloletý bol počas šetrenia riadne zaopatrený, čisto oblečený, prejavoval pozitívne citové väzby voči matke. Na pojednávaní dňa 22.6.2023 navrhol kolízny opatrovník zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazat' platením výživného.

8/ Z odpovede Úradu práce Českej republiky vyplýva, že otec bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 9.1.2023. V čase spisania odpovede (12.4.2023) prebiehalo konanie vo veci jeho vyradenia z evidencie. Predtým bol vedený ako uchádzač o zamestnanie v období od 9.10.2019 do 11.2.2020. Otec bol príjemcom alebo spoločne posudzovanou osobou na dávkach pomoci v hmotnej núdzi v období od 19.10.2019 do 31.3.2020, od 14.2.2022 do 30.6.2022, potom do 9.1.2023 do 28.2.2023. V období 02/2022, 03/2022, 04/2022, 12/2022, 1/2023 a 2/2023 mu bol vyplácaný príspevok na bývanie v celkovej výške 46.445 Kč.

9/ Podľa § 36 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

10/ Podľa § 62 ods. 2,3 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

11/ Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

12/ Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13/ Podľa § 65 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

14/ Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15/ Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

16/ Keďže rodičia mal. A. spolu nežijú, bolo treba rozhodnúť, komu bude dieťa zverené do osobnej starostlivosti a ako má každý z rodičov prispievať na jeho výživu. O maloletého sa od jeho narodenia osobne stará matka. Z vykonaného dokazovania nevyplynuli žiadne skutočnosti, ktoré by vzbudzovali obavu, že o dieťa nie je riadne postarané. Súd nezistil žiadne dôvody pre zmenu doterajšieho výchovného prostredia dieťaťa. Otec sa o maloletého od jeho narodenia nezaujíma, nenavštevuje ho, ani neprispieva dobrovoľne na jeho výživu. Dokonca sa vyjadril, že by sa aj vzdal rodičovských práv voči nemu. S prihliadnutím na tieto skutočnosti súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti matky s tým, že matka bude dieťa aj zastupovať a spravovať jeho majetok.

17/ Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi na strane výživou oprávneného dieťaťa, a tiež na strane rodičov. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa patrí výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je oblečenie, obuv, školské pomôcky, náklady na bývanie, rozvoj záujmov.

18/ Otec je nezamestnaný. Podporu v nezamestnanosti, ani iné dávky od štátu v súčasnosti nepoberá. Z evidencie uchádzačov o zamestnanie bol vyradený pre nespoluprácu. Neboli pritom zistené žiadne skutočnosti, ktoré by mu objektívne znemožňovali dosahovať príjem, ktoré by mali vplyv na jeho zárobkové schopnosti a možnosti. Otec je 25 ročný zdravý muž so základným vzdelaním, ktorému nič nebráni, aby vykonával pracovnú činnosť, ktorou by si zabezpečil príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy, ktorá je v roku 2023 v Českej republike 17.300 Kč (728,04 eur po prepočte kurzu určeného NBS ku dňu 21.6.2023). Otec má 3 maloleté deti, avšak o tieto sa osobne stará jeho družka, čo je zrejme aj zo skutočnosti, že otec mal. A. býva s rodičmi a jeho družka s deťmi v azylovom zariadení. Otec teda má aj časový priestor na výkon práce, resp. zabezpečovanie príjmu, z ktorého by mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči deťom. Preto súd pri určení konkrétnej výšky výživného vychádzal z potenciálnych príjmov otca (teda zo sumy, ktorú by vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, vzdelanie mohol zarábať), pričom vychádzal z minimálnej sumy, t.j. sumy na úrovni minimálnej mzdy v Českej republike a zohľadnil skutočnosť, že okrem mal. A. má otec ďalšie 3 vyživovacie povinnosti. Každý rodič je povinný predovšetkým zabezpečiť výživu svojich detí a až následne má právo použiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie vlastných potrieb. Zároveň je však povinnosťou každého rodiča venovať všetky svoje schopnosti dôslednému zabezpečeniu výživy svojich detí a vyvinúť maximálne úsilie na dosiahnutie zárobku z pracovnej činnosti, a tým zabezpečiť výživu svojho dieťaťa. Za danej situácie sa javí, že otec maloletého A. svoje schopnosti, resp. ich využitie zanedbáva a pokiaľ sa uspokojil s tým, že nemá žiaden príjem a živia ho rodičia, táto skutočnosť nemôže byť na úkor výšky jeho vyživovacej povinnosti k dieťaťu.

19/ Keďže životná úroveň oboch rodičov nie je vysoká (obaja sú nemajetní, žijú u rodičov), vychádzal súd pri určení výživného z potreby zabezpečenia nevyhnutných potrieb dieťaťa. Matka na pojednávaní dňa 22.6.2023 vyčíslila mesačné výdavky na dieťa nasledovne: 100 eur strava, 100 eur oblečenie, 40 eur hygiena. Tieto sumy považuje súd s prihliadnutím na vek dieťa za nadhodnotené. Na druhej strane matka uviedla, že na bývanie neprispieva, lebo nemá z čoho. Bývanie je pritom nevyhnutnou potrebou. Z predložených dokladov (poštového poukazu a dokladu SIPO) vyplýva, že nájomné predstavuje 60 eur mesačne, elektrina 23 eur mesačne. Ide pritom o nevyhnutné výdavky, na ktorých by sa mali podieľať všetky osoby žijúce v predmetnom byte (t.j. matka, dieťa, matkin otec, matkin brat). Podiel dieťaťa na týchto výdavkoch predstavuje 20,75 eur (83 eur / 4 osoby).

20/ Matka sa o dieťa od narodenia osobne stará, pričom osobná starostlivosť je jednou z foriem plnenia vyživovacej povinnosti, ako aj poskytovanie vecných plnení (napr. vo forme bývania, ktoré taktiež zabezpečuje matka). Na túto skutočnosť je nevyhnutné prihliadnuť pri určovaní vyživovacej povinnosti druhému z rodičov, teda otcovi. Dieťa nenavštevuje žiadne predškolské zariadenie, je potrebné zabezpečiť mu celodennú starostlivosť. Preto sú pracovné možnosti matky obmedzené.

21/ Na základe uvedeného súd uložil otcovi prispievať na výživu mal. A. sumou 80 eur mesačne a to od 28.3.2020, t.j. od jeho narodenia. Súd v danom prípade vzhladol dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré priznal výživné späťne aj za obdobie predchádzajúce podaniu návrhu. Tieto súd vidí v tom, že otec otcovstvo k mal. A. dobrovoľne neuznal, a to ani po začatí súdneho konania o určenie otcovstva, v ktorom matka prehlásila, že v čase rozhodnom pre narodenie dieťaťa udržiavala pohlavný styk výlučne s ním. Matka tvrdila, že otec si ju zablokoval, aby ho nemohla kontaktovať. Návrh na určenie otcovstva bol matkou podaný na súde 24.2.2021. Otec v priebehu konania o určenie otcovstva neposkytoval dostatočnú súčinnosť, viackrát sa bez ospravedlnenia nedostavil k znalcovi na odber vzoriek, bolo nariadené jeho predvedenie k znalcovi. Rozhodnutie, ktorým bolo otcovstvo určené, nadobudlo právoplatnosť 11.10.2022. Až na základe určenia otcovstva bolo možné domáhať sa určenia výživného otcovi. Návrh na zverenie a určenie výživného bol na súde podaný 31.10.2022. Za daného stavu nemožno konštatovať, že by matka zanedbala svoju povinnosť domáhať sa výživného včas a v jej konaní súd nevzhladol snahu o zneužívanie tohto inštitútu.

22/ Keďže otec na výživu dieťaťa žiadnym spôsobom neprispieval, vzniklo mu za obdobie od 28.3.2020 do 30.6.2023 (keďže výživné sa platí mesačne vopred) zameškané výživné vo výške 3.130,32 eur, ktoré súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 50 eur popri bežnom výživnom, aby mu poskytol časový priestor na obstaranie peňažných prostriedkov, zabezpečenie príjmu a nebolo ohrozené plnenie vyživovacej povinnosti k jeho ostatným maloletým deťom.

23/ O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza.

Odvolanie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis), označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie môže byť odôvodnené len skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku a v § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku.

Právo podať odvolanie nemajú tí, ktorí sa tohto práva po vyhlásení rozhodnutia vzdali.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení Civilného mimosporového poriadku.